

NIEUWSBRIEF NO: 25

STICHTING WERKGROEP FLORAKARTERING DRENTHÉ (WFD)

Secretariaat: Hester Heinemeijer
Parallelweg 1, 6574 AN Ubbergen (080-230861)
Contact-adres in Drenthé: Kanaalweg 149, 9421 SW Bovensmilde (05927-14354)

maart 1994

Beste Atlasmedewerkers,

In deze nieuwsbrief een verspreidingskaartje van een soort waar Ben Hoentjen zoals gebruikelijk voor heeft gezorgd met een beschrijving van deze soort van Ate Dijkstra. Verder een vervolgverhaal in de serie van Ruud de Koning over de volledigheid van de inventarisaties en wat algemene informatie over het komende veldseizoen.

Na de vorst zo laat in de winter heeft het voorjaar overtuigend zijn intrede gedaan. Hier in Ubbergen roepen 's avonds de bosuilen en in Drenthé rechtvaardigden, in ieder geval voor mij, de afgelopen tijd de roepende wulpen en de zingende boomleeuwrikken voor een deel mijn wekelijks heen en weer reizen naar het noorden. Het wordt dan ook de hoogste tijd om jullie te informeren over de plannen voor dit veldseizoen. Het is de bedoeling om nog één jaar, één zomer, door te gaan met het aanvullen van de gegevens en het opvullen van de witte vlekken op de kaart.

De exacte locaties met café's waar we verzamelen zullen nog aan de hand van de laatste bekende informatie door Ben Hoentjen bepaald worden maar de data van de excursies zijn inmiddels wel bekend.

Een opwekkende mededeling is dat de veenkoloniën uiteraard weer in de prijzen vallen, maar ook elders in Drenthé ontbreekt nog informatie over de wilde flora. We zullen proberen een zo gevarieerd mogelijk programma te maken. Uiteraard kan altijd gezorgd worden voor vervoer. Bel een paar dagen voor de excursie even een van ons op om dat te regelen.

OPROEP

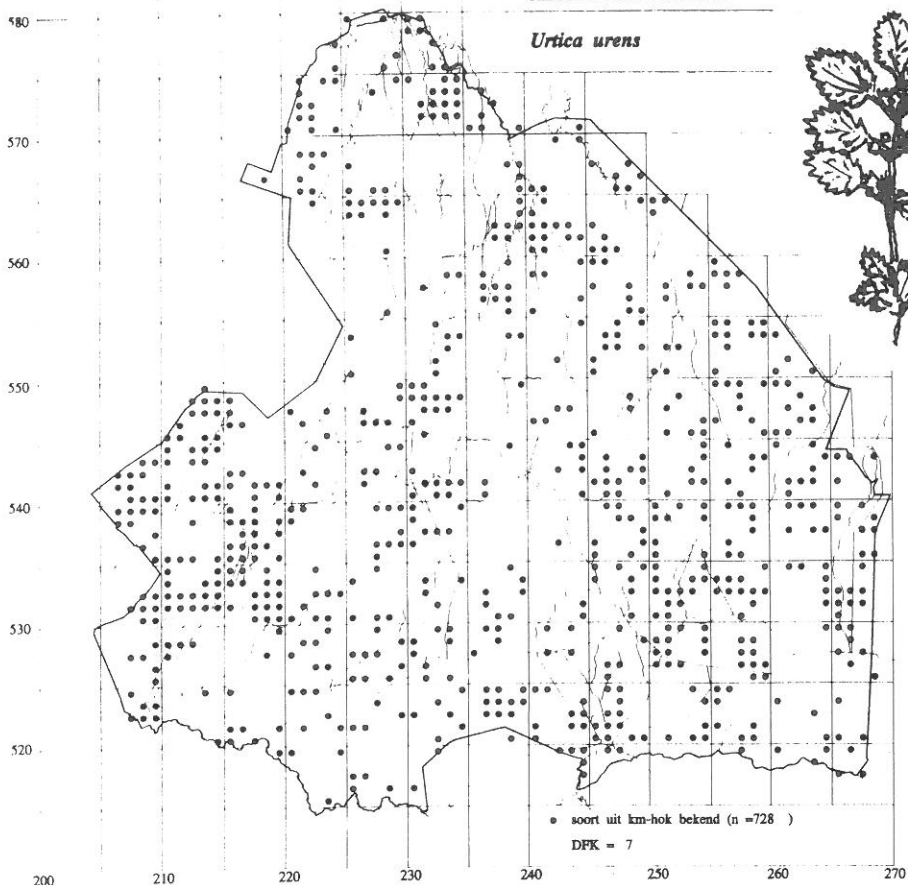
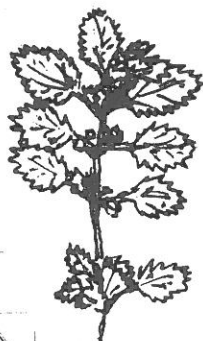
Daar dit het allerlaatste veldwerkseizoen is en we toch de Atlas van de Flora van Drenthé zo volledig mogelijk willen hebben twee zeer dringende verzoeken:

- 1- Wil iedereen die nog gegevens heeft van 1993 of van de jaren daarvoor, volledige dan wel onvolledige inventarisatieformulieren en losse waarnemingen die zo snel mogelijk opsturen naar de coördinatoren. Deze gegevens kunnen dan nog voor de zomer ingevoerd worden in het bestand zodat we een beter en zo actueel mogelijk overzicht hebben van eventuele hiaten.
- 2- Dit is jullie laatste kans om een Drentse kilometer te adopteren voor een hele zomer. Jullie kunnen zo mee helpen om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de verspreiding van de plantensoorten in Drenthé. Uiteraard bestaat de mogelijkheid om meer kilometers voor je rekening te nemen. Aanvullingen zijn altijd welkom en gegevens over km-hokken waar weinig van bekend is zijn altijd welkom. Overleg wel met de coördinator van je district over welke hokken slecht of zeer onvolledig onderzocht zijn. Aanvullingen zijn altijd welkom.

District	Coördinator:	
Roden	: Ate Dijkstra, Dobbenwal 62, 9407 AG Assen	-05920-43354
Gieten	: Ruud de Koning, Bosstraat 38, 9401 PT Assen	-05920-12754
Beilen	: Eef Arnolds, De Holthe 21, 9411TN Beilen	-05930-23645
Diever	: Hester Heinemeijer (adres zie boven)	
rest Drenthé:	Ben Hoentjen, Kanaalweg 149, 9421 SW B, smilde	-05927-14354

KLEINE BRANDNETEL

Urtica urens

Verspreiding van de Kleine brandnetel (*Urtica urens*) in Drenthe

Kleine brandnetel is vermoedelijk van oorsprong een zuideuropese soort.

Als cultuurvolger komt zij thans ook in gematigde en koele klimaatzone's voor en is een echte cosmopoliet.

In Drenthe is Kleine brandnetel een algemene soort van moestuinen, volkstuinten, siertuinen, parken, plantsoenen, mestbulten en ruderaal milieu's zoals vuilstorten. Deze milieu's zijn vooral aan te treffen in de buurt van bebouwing. Kleine brandnetel komt daarom voornamelijk voor in de buurt van bebouwde kommen en op erven van boerderijen. In het cultuurland, met name op de hogere gronden, is Kleine brandnetel zeldzaam of ontbreekt. In veenkoloniale gebieden kan men deze soort soms in of langs akkers aantreffen. Dit komt onder andere doordat in bepaalde veenkoloniale gebieden al vanouds sprake was van een intensieve bemesting (bijvoorbeeld met stadsc compost), in ieder geval intensiever dan op de hogere gronden.

In Drenthe zijn bebouwde kommen, boerderijen en tuinen maar matig tot slecht op wilde planten onderzocht. Kleine brandnetel komt in Drenthe dan ook vermoedelijk in veel meer kilometer-hokken voor dan uit het verspreidingskaartje blijkt.

DE VOLLEDIGHEID VAN HET KM-HOKONDERZOEK IN HET VEENKOLONIALE DEEL VAN HET DISTRICT GIETEN

In april vorig jaar ontving ik van Ben Hoentjen een overzicht van het gevonden aantal soorten per km-hok van het district Gieten. Zoals gewoonlijk vroeg ik mij direkt af wat de volledigheid zou zijn van deze km-hokken. Ik besloot dat voor een deel van de hokken uit te zoeken en ik ben tot de volgende resultaten gekomen.

Het district Gieten omvat 327 km-hokken, gelegen in verschillende landschapstypen. Ik heb op grond van de bodemkaart en de topografische kaart een indeling gemaakt naar negen landschapstypen. Elk hok werd toegedeeld naar een van deze typen.

In dit verslagje komen alleen de hokken in het Veenkoloniale landschap aan de orde omdat hiervan geschikte gegevens voorhanden waren.

Volgens de indeling liggen 83 hokken in de Veenkoloniën. Het gemiddeld aantal soorten van deze hokken is 107,3. Er zijn 37 hokken (45%) die minder dan 100 soorten hebben.

Acht hokken zijn (deels in het kader van excursies) volgens "standaardmethode" onderzocht. Dat betekent dat zowel in het voorjaar als in het najaar een onderzoeksrondte is gehouden. Waarschijnlijk zijn ook uit andere bronnen soortwaarnemingen toegevoegd. Deze hokken mogen dan ook als "volledig onderzocht" worden beschouwd.

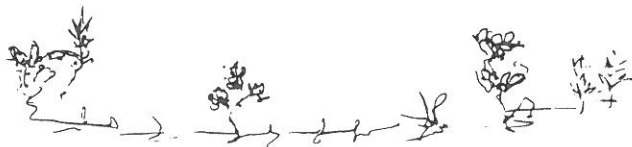
Het gemiddeld soortenaantal van deze hokken is 178. Vier van deze hokken wijken af van wat gemiddeld aan biotopen in een hok in de Veenkoloniën wordt gevonden, zij scoren daardoor hoger dan andere hokken.

Grofweg kan daarom gesteld worden dat een gemiddelde van 160 soorten voor hokken in de Veenkoloniën haalbaar moet zijn. Slechts twaalf van de 83 hokken scoren boven de 160 soorten. Er moet echter rekening worden gehouden met de spreiding rond het gemiddelde. De 26 hokken met de hoogste score behalen het gemiddelde van 160 soorten (zie figuur). Het aantal soorten van deze 26 hokken varieert van 135 tot 185. Dat betekent dat 57 hokken (69%) te laag (minder dan 135 soorten) scoren in vergelijking met de volledig onderzochte hokken.

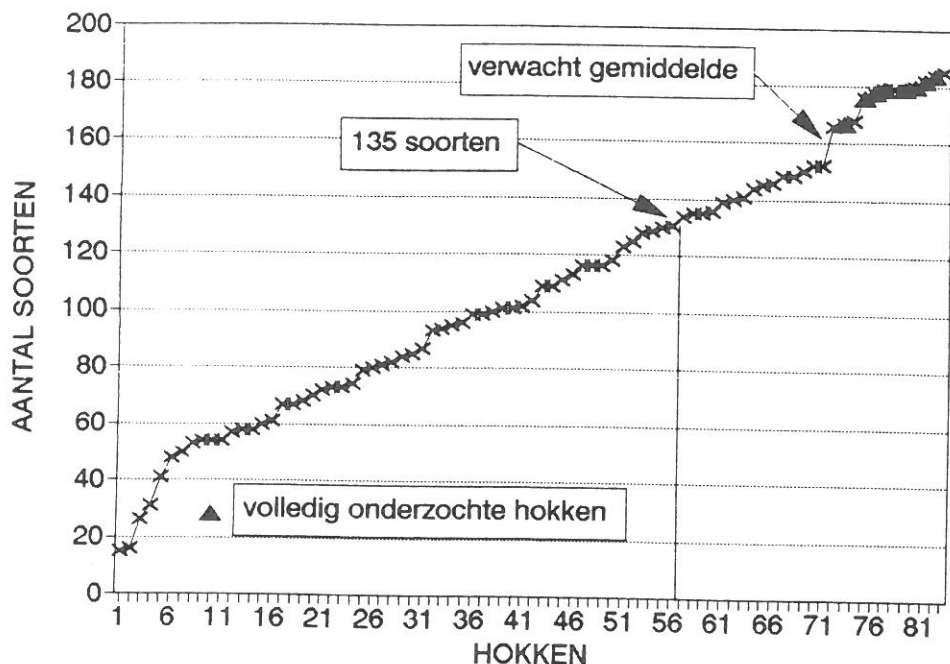
De conclusie uit deze snelle berekening is dat 57 hokken van alleen al het Veenkoloniale deel in het district Gieten nader onderzocht zouden moeten worden.

Gezien de beperkte tijd die ons nog ter beschikking staat lijkt het mij het verstandigst te beginnen met de hokken met het minste aantal soorten. Maar zelfs als de grens niet bij 135 maar bij 100 soorten wordt gelegd, moeten er nog 37 hokken nader onderzocht worden.

Waarnemingen die in de loop van 1993 zijn gedaan, zijn nog niet verwerkt in deze berekening. Hopelijk maken deze het beeld wat gunstiger.

VEENKOLONIALE HOKKEN IN GIETEN OP VOLGORDE VAN SOORTENAANTAL

EXCURSIEPROGRAMMA voor enkele zaterdagen in 1994

14 en 28 mei
11 en 18 juni
2 en 16 juli
27 augustus
10 en 24 september

De overige informatie over de excursies van 1994 zal worden opgenomen in de volgende nieuwsbrief die eind april of begin mei dit jaar bij jullie in de bus zal vallen. In die nieuwsbrief zal ook een kaartje met de aantallen soorten per km-hok worden opgenomen. Uiteraard ook weer een verspreidingskaartje van een soort. We proberen tegen die tijd ook wat op papier te hebben over de vorderingen van de Atlas en de wijze waarop wij gedacht hadden die vorm te geven.

We hopen velen van jullie op een of meer excursies te zien. Hopelijk maken we met z'n allen, zowel gedurende de excursies als bij het zelfstandig hokken van dit laatste jaar een productief jaar. De excursie op 24 september willen we feestelijk afsluiten.

Hester.